

Sygn. akt I CZ 1/07

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. G., W. G. i K. G.

przy uczestnictwie A. J. i J. J.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 lutego 2007 r.,

zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 3 października 2006 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 3 października 2006 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie wnioskodawców [...] na postanowienie tego Sądu z dnia 28 sierpnia 2006 r., którym odrzucona została apelacja wniesiona przez wnioskodawców od postanowienia co do istoty sprawy wydanego przez Sąd Rejonowy w dniu 24 maja 2006 r. w sprawie o zasiedzenie. Przyczyną takiego rozstrzygnięcia jest nieopłacenie bez wezwania zażalenia, które wniesione zostało przez pełnomocnika wnioskodawców będącego adwokatem (art. 130² § 3 k.p.c.). Sąd Okręgowy uznał, że w sytuacji, gdy zawarty w zażaleniu wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej został oddalony, obowiązek uiszczenia opłaty od zażalenia zaktualizował się z chwilą doręczenia pełnomocnikowi wnioskodawców postanowienia oddalającego wniosek. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie pełnomocnika wnioskodawców o zaliczenie na poczet opłaty od zażalenia uprzednio nienależnie pobranej części opłaty od apelacji i niewykorzystanej zaliczki na wydatki, albowiem ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych nie znają pojęcia „zaliczania” na poczet należnej opłaty sądowej kwot wcześniej uiszczonych w sprawie z innych tytułów.

W zażaleniu na postanowienie wymienione na wstępie wnioskodawcy zarzucili naruszenie art. 130² § 3 w zw. z art. 397 § 2 w zw. z art. 370 k.p.c. w zw. art. 19 ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 40 i art. 79 ust. 1 w zw. z art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z § 9 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Aczkolwiek postępowanie w sprawie, w której zapadło zaskarżone postanowienie, wszczęte zostało przed dniem 2 marca 2006 r., tj. dniem wejścia

w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.; dalej – „u.k.s.c.”), ale postanowienie co do istoty sprawy wydane zostało przez sąd pierwszej instancji po tym dniu. Stosownie do art. 149 ust. 1 u.k.s.c. do kosztów sądowych powstałych w sprawie po wydaniu wymienionego postanowienia, jako kończącego postępowanie w instancji, mają zastosowanie przepisy tej ustawy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2006 r., III CZP 73/06, niepubl. oraz uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 2006 r., III CZP 74/06, niepubl. i z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, niepubl.).

Wbrew zapatrywaniu skarżących, trafnie Sąd Okręgowy uznał, że ani ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ani wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 27, poz. 199), nie przewidują jako sposobu uiszczania opłat sądowych zaliczenia na poczet tych opłat wcześniej nienależnie uiszczonych w tej samej sprawie innych opłat lub należności stron z tytułu wydatków, stanowiących różnicę między kosztami pobranymi od strony a kosztami należnymi. Sposoby uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych w sposób wyczerpujący wymienia powołane wyżej rozporządzenie w § 2 ust. 1. Sposobami tymi są: 1) uiszczenie opłaty w formie bezgotówkowej na rachunek bieżący dochodów właściwego sądu, 2) uiszczenie opłaty w formie wpłaty gotówkowej, bezpośrednio w kasie sądu i 3) uiszczenie opłaty w formie znaków opłaty sądowej. Opłata sądowa pobrana od strony nienależnie podlega zwrotowi z urzędu (art. 80 u.k.s.c.). Także z urzędu podlegają zwrotowi należności z tytułu wydatków, stanowiących różnicę między kosztami pobranymi od strony a kosztami należnymi (art. 84 ust. 1 u.k.s.c.).

Zażalenie jednakże zasługuje na uwzględnienie. Nie można bowiem zaaprobować stanowiska zajętego przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, według którego w sytuacji, gdy zawarty w zażaleniu wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej został oddalony, obowiązek uiszczenia opłaty od zażalenia zaktualizował się z chwilą doręczenia pełnomocnikowi wnioskodawców postanowienia oddalającego wniosek. Pomimo zmiany stanu prawnego zachował aktualność pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego

z dnia 26 lutego 1976 r., III CZP 11/76 (OSNCP 1976, nr 7-8, poz. 162) i utrwalony w praktyce sądów na tle stanu prawnego obowiązującego przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Oznacza to, że w razie oddalenia zawartego w piśmie (np. zażaleniu) wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, przewodniczący wzywa do uiszczenia opłaty należnej od tego pisma także wtedy, gdy wniósł je adwokat (radca prawny, rzecznik patentowy). Pogląd taki, na tle obowiązującego obecnie stanu prawnego, znalazł wyraz m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2006 r., I CZ 81/06 (niepubl.) i w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2006 r., III CZP 98/06 (niepubl.). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym zażalenie pogląd ten podziela.

Skoro pełnomocnik wnioskodawców nie został wezwany do uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia to nie miał obowiązku jej uiszczenia. Odrzucenie zażalenia zaskarżonym postanowieniem z powodu nieuiszczenia opłaty było więc bezzasadne.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁶ k.p.c. postanowił jak w sentencji.